

A Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv és a települési csapadékvíz-gazdálkodás jelentősége

Lakossági szemléletformálás

Sajóvelezd, 2019. február 28.

Szórólap

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A lakossági szemléletformálás szerepe

TOP-2-1-3-16 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések pályázati felhívás

3.4.1.1 Műszaki és szakmai elvárások

KÖVETELMÉNY >>>

17) Kötelező szemléletformálás: A kötelező tájékoztatás és nyilvánosság mellett elvárás, hogy minden **projekt tartalmazzon a helyi lakosság szemléletformálására vonatkozó akciót.**

A szemléletformáló akciónak a projekt fejlesztéseihez kell kapcsolódnia, fókuszában a megvédett terület lakosságával, azonban indokolt esetben a település más részei lakossága is bevonható. A szemléletformálás **fő célja a vizek helyben tartásának fontosságára való figyelemfelhívás és ehhez gyakorlati megoldások bemutatása, valamint a létrehozott infrastruktúra fenntartására való figyelemfelhívás.**

Európai Unió

....INTEGRÁLT VÍZGAZDÁLKODÁSI STRATÉGIA...

...CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS....

....AKTÍV ÉS TUDATOS LAKOSSÁGI SZEREPVÁLLALÁS...

Magyarország

Az integrált vízgazdálkodás

Ma a világszerte leggyakrabban használt megfogalmazás:

Az integrált vízgazdálkodási tervezés egy olyan folyamat, amely lehetővé teszi a víz, a terület és a kapcsolatos készletek összehangolt fejlesztését és gazdálkodását, annak érdekében, hogy az egyenjogúság szem előtt tartásával maximalizálja az ebből származó gazdasági és társadalmi jólétet, anélkül, hogy a létfontosságú ökoszisztémák fenntarthatóságát megsértenék.

Forrás: GWP

VÍZ + ÖKOSZISZTÉMA

EU Víz Keretirányelv célkitűzései

- 💧 a vizekkel kapcsolatban lévő **élőhelyek védelme** állapotuk javítása
- 💧 **a fenntartható vízhasználat elősegítése** a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével
- 💧 **a vízminőség javítása** a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével
- 💧 **a felszín alatti vizek védelme**: szennyezésük fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása
- 💧 **az árvizeknek és aszályoknak** a vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen **hatásainak mérséklése**

A vizek jó állapotának elérése, fenntartása - Sajóvelezd

Érintett felszíni befogadók:

- Velezdi-patak – vízfolyás szegmens
- Sajó-folyó – **kijelölt VÍZTEST!**

A TOP beruházás célja:

- A település belterületi vízrendezésének megoldása, a csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése,
- a település környezeti állapotának további javítása,
- a helyi vízkár, dombvidéki árvíz veszélyeztetettségének csökkentése,

mindezt összhangban a Víz Keretirányelv, illetve az azon alapuló Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT) célkitűzéseivel.

Sajóvelezd - felszíni vizek

Az érintett „Sajó-felső” megnevezésű víztest VGT2 szerinti állapotértékelése:

Víztest		Minősítés						
Jele	Neve	Biológia elemek	Fizikai- kémia elemek	Hidromor- fológiai elemek	Specifikus szennyező anyagok	Ökológiai állapot	Védettség miatti követel- mények	Kémiai állapot
AEP931	Sajó-felső	jó	jó	rossz	jó	jó	-	jó

A víztest integrált ökológiai állapota JÓ.

A beruházás megvalósítása
elsősorban ennek az intézkedésnek a
teljesítését szolgálja.

A víztestre VGT2-ben megfogalmazott intézkedések:

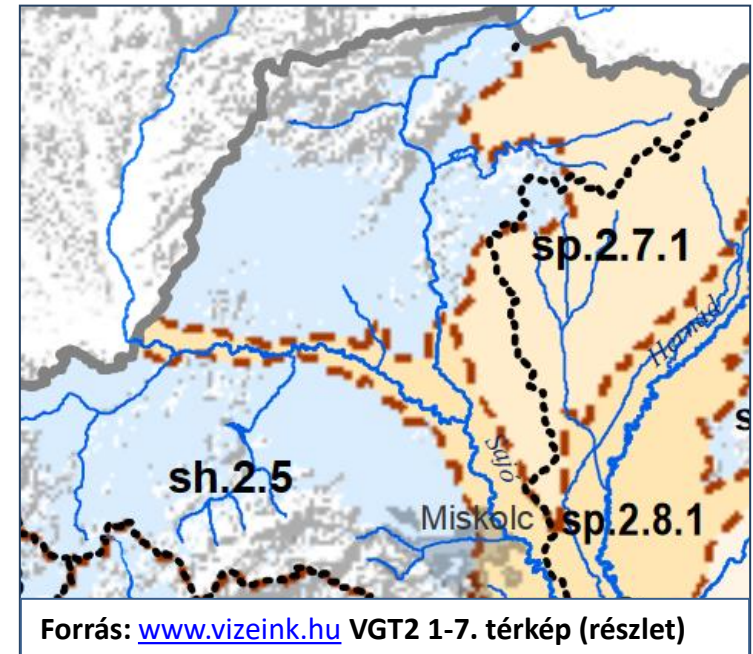
Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
2.1	A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken
17.1	Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése gyepesítéssel, fásítással, lejtős területeken teraszolással, beszivárgó felületekkel, belterületi növénytermesztés izolálásával
17.9	Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken, a jó erdőgazdálkodási gyakorlat alkalmazásával (zárt korona vagy aljnövényzet, tarvágás mellőzése, erdei utak kijelölése
29.2	Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján

Az intézkedések megvalósításának végső dátuma: 2021

Sajóvelezd – felszín alatti vizek

A településsel közvetve érintett felszín alatti víztestek:

- **sp.2.8.1 számú, Sajó-Hernád-völgy** megnevezésű sekély porózus víztest és
- az **sh.2.5 számú, Bükk, Borsodi-dombság, Sajó-vízgyűjtő** megnevezésű sekély hegyvidéki víztest.

A víztestek VGT2 szerinti állapotértékelése:

Víztest		Minősítés	
Jele	Neve	Mennyiségi állapot	Kémia állapot
sp.2.8.1	Sajó-Hernád-völgy	jó	gyenge
sh.2.5	Bükk, Borsodi-dombság - Sajó-vízgyűjtő	jó	jó

Sajóvelezd – felszín alatti vizek

A **sp.2.8.1 számú, Sajó-Hernád-völgy** víztestre VGT2-ben megfogalmazott intézkedések:

A jó kémiai állapot elérését célzó intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
2	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése
3	Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése
21.9	További csatornarakötések elősegítése és megvalósítása: víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok védőterületén
21.10	Csatornahálózatok rekonstrukciója: az egész víztest területén, de különösen a vízbázisok védőterületén
36	Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása: engedély nélküli kutak számbavétele

**Az intézkedések
megvalósításának
végső dátuma:
2021**

A jó mennyiségi állapot fenntartását célzó intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
7a.2	Felszín alóli vízkivételek nyilvántartása, felülvizsgálata, módosítása, engedélyezése: körbemérés és forráskataszter elkészítése
8.1	Víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság): víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben
8.2	Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése: technológiai és hálózati veszteségek csökkentése
8.4	Víztakarékos megoldások az ipari vízgazdálkodásban: vízfenntartható megoldások az ipari vízellátásban
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízviisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében: általánosan a víztest teljes területén

Sajóvelezd – felszín alatti vizek

Az **sh.2.5 számú, Bükk, Borsodi-dombság, Sajó-vízgyűjtő** víztestre VGT2-ben megfogalmazott intézkedések:

A jó kémiai állapot fenntartását célzó intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
2	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése: vízbázisok védőterületén található szántók, gyümölcsösök területén
3	Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése: víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok védőterületén
21.9	További csatornarakötések elősegítése és megvalósítása: víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok védőterületén
21.10	Csatornahálózatok rekonstrukciója: az egész víztest területén, de különösen a vízbázisok védőterületén

**Az intézkedések
megvalósításának
végső dátuma:
2021**

A jó mennyiségi állapot fenntartását célzó intézkedések

Intézkedés kódja	Intézkedés megnevezése
7a.2	Felszín alóli vízkivételek nyilvántartása, felülvizsgálata, módosítása, engedélyezése: körbemérés és forráskataszter elkészítése
8.1	Víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság): víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben
8.2	Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése: technológiai és hálózati veszteségek csökkentése
23.2	Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízviisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében: általánosan a víztest teljes területén

A települési csapadékvíz-gazdálkodás

Csapadékvíz-gazdálkodás fogalma:

A település területére hulló csapadékvíz felhasználható és felhasználandó, megújuló természeti erőforrás.

A csapadékvíz kiaknázása alapvetően két irányban lehetséges:

- 💧 **hasznosítással**, ami háztartási és intézményi ivóvízhasználatok egy részének a csapadékvízzel való helyettesítését, és
- 💧 **a hasznosulás elősegítésével**, a beszivárgás lehetőségének, és ezzel a talaj vízpótlásának és a talajvíz utánpótlásának növelésével érhető el.

A víz legalább időszakos visszatartása a településen!

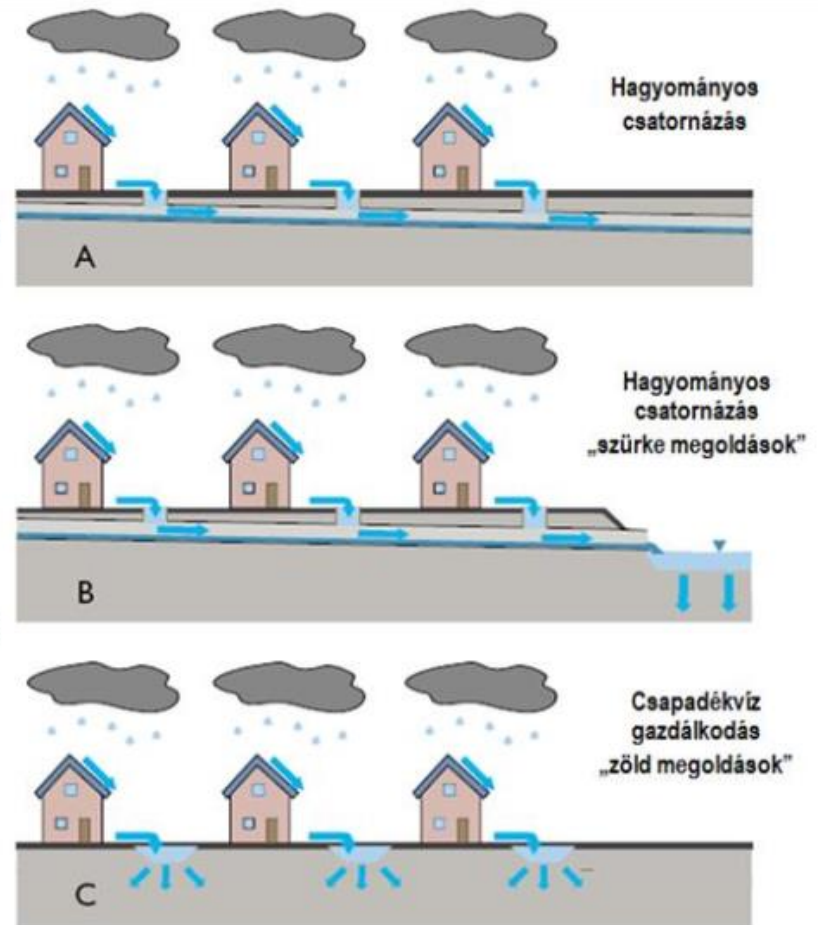
A JÓ GYAKORLAT: a szürke és a zöld csapadékvíz infrastruktúra

Hagyományos, elvezetés orientált csapadékcatornázási gyakorlat

A csapadékvíz gazdálkodást szolgáló csapadékcatornázási gyakorlat

A LID lefolyásszabályozási megoldások alaptípusai

- 💧 Lefolyási útvonalak célszerű megváltoztatása
- 💧 Beszivárogtató létesítmények kialakítása
- 💧 Tározó létesítmények telepítése
- 💧 Szivárogtató létesítmények
- 💧 Csekély beavatkozást igénylő tájépítészeti megoldások

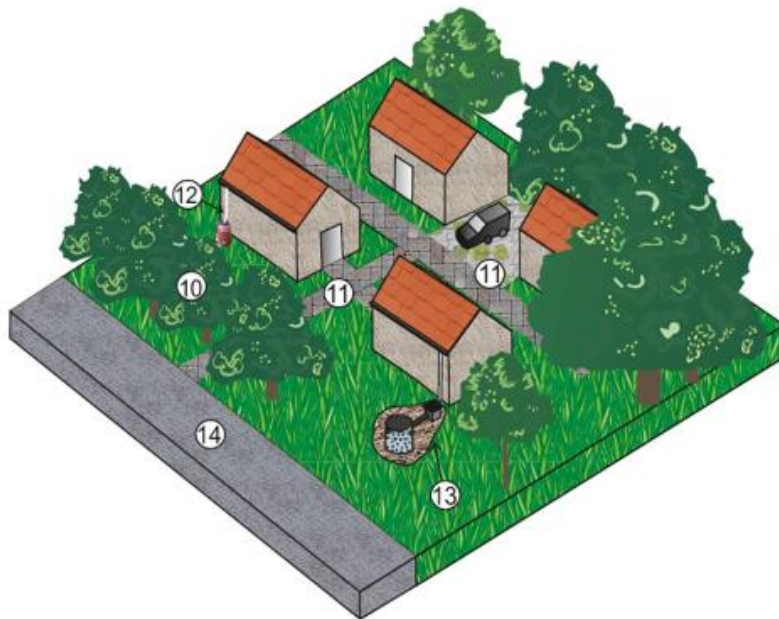
Alkalmazás családi házas területen – laza beépítésű vagy egyedülálló házak esetén

- 1) Terepmélyedés növényzettel beültetve (bioretention/raingarden/
- 2) Talajjavítás, talajcsere: a tömörödött és/vagy rossz szivárgási tényezőjű talaj cseréje
- 3) Mint 1.
- 4) Fűvesített árok
- 5) Tetővíztároló tartály
- 6) Áteresztő burkolattal kialakított kocsibejáró
- 7) Mint 4.
- 8) Mint 1 és 3.
- 9) A telek természetes növénytakarójának megőrzése

Alkalmazás családi házas területen – sűrű telekkiosztás esetén

- 10) A telek természetes növénytakarójának megőrzése
- 11) Áteresztő burkolattal kialakított járdák
- 12) Tetővíztároló tartály
- 13) Tetővíz elszívárogatására kialakított kavics/zúzottkő töltésű akna
- 14) A vízzáró felület nagyságának csökkentése /ha lehet az utcaszélesség csökkentésével/

A hatékonyság növelése érdekében javasolt

- 💧 A növényzettel beültetett terepmélyedést az ingatlanon helyezzük el, hogy a beszivárgás során megszűrődő víz pótolja a talajnedvességet/talajvizet.
- 💧 A tetővizek közvetlenül is beköthetők a terepmélyedésekbe.
- 💧 A tartályban visszatartott vizet használjuk az ingatlanon belül (öntözés, egyéb, nem ivóvíz minőséget igénylő vízhasználatok).
- 💧 Az út menti folyóka helyettesíthető a növényzettel beültetett terepmélyedések és a füvesített árkok kombinációjával.
- 💧 Minden járdához és kocsi beállóhoz alkalmazzunk áteresztő szilárd burkolatot.